ΑΠΟΦΑΣΗ ΤΟΥ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟΥ ΤΗΣ 26ης ΜΑΪΟΥ 1982 [1]

Roger Ivenel κατά Helmut Schwab (αἴτηση τοῦ Cour de cassation τῆς Γαλλίας γιά τήν ἔκδοση προδικαστικῆς ἀποφάσεως)

«Σύμβαση τῶν Βρυξελλῶν: τόπος ἐκτελέσεως τῆς ἐνοχῆς»

Ὑπόθεση 133/81

Περίληψη

Σύμβαση περί ἁρμοδιότητος τῶν δικαστηρίων καί ἐκτελέσεως τῶν ἀποφάσεων — Εἰδικές ἁρμοδιότητες — Δικαστήριο τοῦ τόπου ἐκτελέσεως τῆς ἐνοχῆς ἐκ συμβάσεως — Αἰτήματα βασιζόμενα ἐπί διαφορετικῶν ὑποχρεώσεων πού ἀπορρέουν ἀπό σύμβαση ἐργασίας — Ἐνοχή πού πρέπει νά ληφθεῖ ὑπ' ὄψη γιά τήν ἁρμοδιότητα τῶν δικαστηρίων — Ἐνοχή πού χαρακτηρίζει τήν ἐπίδικη σύμβαση

(Σύμβαση τῆς 27ης Σεπτεμβρίου 1968 ἄρθρο 5 περίπτωση 1)

Ἡ ἐνοχή πού πρέπει νά ληφθεῖ ὑπ' ὄψη γιά τήν ἐφαρμογή τοῦ ἄρθρου 5 περίπτωση 1 τῆς συμβάσεως τῆς 27ης Σεπτεμβρίου 1968 σέ περίπτωση αἰτημάτων πού στηρίζονται ἐπί διαφορετικῶν ὑποχρεώσεων πού ἀπορρέουν ἀπό σύμβαση ἀντιπροσωπεύσεως, ἡ ὁποία συνδέει ἐξηρτημένο ἐργαζόμενο πρός ἐπιχείρηση, εἶναι ἐκείνη πού χαρακτηρίζει τήν ἐν λόγω σύμβαση.

Στήν ὑπόθεση 133/81,

πού ἔχει ὡς ἀντικείμενο αἴτηση τοῦ Cour de cassation τῆς Γαλλίας πρός τό Δικαστήριο, δυνάμει τοῦ πρωτοκόλλου τῆς 3ης Ἰουνίου 1971 περί ἑρμηνείας ὑπό τοῦ Δικαστηρίου τῆς συμβάσεως τῆς 27ης Σεπτεμβρίου 1968 περί ἁρμοδιότητος τῶν δικαστηρίων καί ἐκτελέσεως τῶν ἀποφάσεων ἐπί ἀστικῶν καί ἐμπορικῶν ὑποθέσεων, μέ τήν ὁποία ζητεῖται, στό πλαίσιο τῆς διαφορᾶς πού ἐκκρεμεῖ ἐνώπιον τοῦ αἰτοῦντος δικαστηρίου μεταξύ

ROGER IVENEL, Στρασβοῦργο (Γαλλία),

καί

1 — Γλώσσα διαδικασίας: ἡ γαλλική.

ΗΕLMUT SCHWAB, Oettingen (Ὁμοσπονδιακή Δημοκρατία τῆς Γερμανίας),

ἡ ἔκδοση προδικαστικῆς ἀποφάσεως ὡς πρός τήν ἑρμηνεία τοῦ ἄρθρου 5 περίπτωση 1 τῆς συμβάσεως τῶν Βρυξελλῶν τῆς 27ης Σεπτεμβρίου 1968 περί ἁρμοδιότητος τῶν δικαστηρίων καί ἐκτελέσεως τῶν ἀποφάσεων ἐπί ἀστικῶν καί ἐμπορικῶν ὑποθέσεων,

ΤΟ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ

συγκείμενο ἀπό τούς J. Mertens de Wilmars, πρόεδρο, G. Bosco, A. Touffait καί O. Due, προέδρους τμήματος, Mackenzie Stuart, A. O. Keeffe, T. Koopmans, A. Χλωρό καί F. Grévisse, δικαστές,

γενικός εἰσαγγελεύς: G. Reischl
γραμματεύς: P. Heim

ἐκδίδει τήν ἀκόλουθη

ΑΠΟΦΑΣΗ

Περιστατικά

Τά πραγματικά περιστατικά τῆς ὑποθέσεως, ἡ ἐξέλιξη τῆς διαδικασίας καί οἱ παρατηρήσεις πού κατετέθησαν δυνάμει τοῦ ἄρθρου 20 τοῦ Πρωτοκόλλου περί τοῦ Ὀργανισμοῦ τοῦ Δικαστηρίου τῆς ΕΟΚ ἔχουν συνοπτικῶς ὡς ἑξῆς:

I — Πραγματικά περιστατικά καί διαδικασία

1. Τήν 1η Σεπτεμβρίου 1971 ὁ Roger Ivenel, κάτοικος Στρασβούργου (Γαλλίας), προσελήφθη ἀπό τήν ἐγκατεστημένη στό Oettingen τῆς Ὁμοσπονδιακῆς Δημοκρατίας τῆς Γερμανίας ἑταιρία Schwab Maschinenbau ὡς περιοδεύων ἐμπορικός ἀντιπρόσωπος στήν Γαλλία.

Στίς 18 Ἰανουαρίου 1978 ὁ Ivenel ἐνήγαγε τόν ἐργοδότη του ἐνώπιον τοῦ Conseil de Prud'hommes τοῦ Στρασβούργου μέ αἴτημα τήν καταβολή διαφόρων ποσῶν, ἰδίως τῶν προμηθειῶν πού τοῦ ὠφείλοντο ἀπό τό 1975, καθώς καί διαφόρων ἀποζημιώσεων λόγω καταγγελίας τῆς συμβάσεως ἐργασίας. Κατά τοῦ αἰτήματος αὐτοῦ, ὁ Schwab προέβαλε ταυτοχρόνως τίς ἐνστάσεις τῆς καθ' ὕλην καί κατά τόπον ἀναρμοδιότητος, ἰσχυριζόμενος ἀφ' ἑνός ὅτι ὁ ἐνάγων ἤσκει

μή ἐξηρτημένη δραστηριότητα καί ἀφ' ἑτέρου ὅτι, δυνάμει τῆς συμβάσεως τῶν Βρυξελλῶν τῆς 27ης Σεπτεμβρίου 1968, ἁρμόδιο δικαστήριο εἶναι ἐκεῖνο τοῦ τόπου ὅπου πρέπει νά ἐκτελεσθεῖ ἡ ἐπίδικη ἐνοχή, στήν συγκεκριμένη δηλαδή περίπτωση τοῦ τόπου καταβολῆς τῶν προμηθειῶν, ἤτοι τό Oettingen.

Κατά τήν ἐποχή πού τό Conseil de Prud' hommes ἐπελήφθη τῆς διαφορᾶς, τό ἄρθρο 5, περίπτωση 1 τῆς συμβάσεως τῶν Βρυξελλῶν εἶχε ὡς ἑξῆς:

«Τό πρόσωπο πού ἔχει τήν κατοικία του στό ἔδαφος συμβαλλομένου κράτους δύναται νά ἐναχθεῖ σέ ἄλλο συμβαλλόμενο κράτος:

1. ἄν πρόκειται γιά διαφορά ἐκ συμβάσεως, ἐνώπιον τοῦ δικαστηρίου τοῦ τόπου ὅπου ἐξετελέσθη ἤ πρέπει νά ἐκτελεσθεῖ ἡ ἐνοχή.»

2. Μέ ἀπόφασή του τῆς 17ης Ἀπριλίου 1978 τό Conseil de Prud'hommes ἀπέρριψε τίς δύο ἐνστάσεις.

Ἐπί τῆς ἐνστάσεως ἀναρμοδιότητος καθ' ὕλην, διεπίστωσε ὅτι ὁ ἐνάγων συνεδέετο μέ τόν ἐναγόμενο διά συμβάσεως ἐργασίας ὡς ἀντιπρόσωπος.

Ὅσον ἀφορᾶ τήν ἔνσταση ἀναρμοδιότητος κατά τόπον, τό Conseil de Prud'hommes ἔκρινε ὅτι ὁ ὅρος «τόπος ὅπου ἐξετελέσθη ἤ πρέπει νά ἐκτελεσθεῖ ἡ ἐνοχή», κατά τήν ἔννοια τοῦ ἄρθρου 5 περίπτωση 1 τῆς συμβάσεως τῶν Βρυξελλῶν, πρέπει νά θεωρηθεῖ ὅτι ἀναφέρεται στόν τόπο ἐκτελέσεως τῆς κυρίας ἤ τῆς πλέον χαρακτηριστικῆς ἐνοχῆς τοῦ συμβολαίου. Στήν περίπτωση συμβάσεως ἐργασίας ὡς ἀντιπροσώπου, ὁ τόπος ἐκπληρώσεως τῆς παροχῆς εἶναι ἐκεῖνος ὅπου ὁ ἀντιπρόσωπος ἔχει τά γραφεῖα του, ὅπου συγκεντρώνει τίς παραγγελίες καί ἀποστέλλει τίς σχετικές ἐντολές. Ἄρα, ἁρμόδιο δικαστήριο κατ' ἐφαρμογή τοῦ προμνησθέντος ἄρθρου 5 εἶναι στήν προκειμένη περίπτωση ἐκεῖνο τοῦ τόπου κατοικίας τοῦ Ivenel, ἤτοι τό Στρασβοῦργο.

Κατόπιν ἀντιρρήσεων τοῦ Schwab, τό Cour d'Appel τοῦ Colmar ἐπεβεβαίωσε, μέ ἀπόφαση τῆς 10ης Ὀκτωβρίου 1978, τήν καθ' ὕλην ἁρμοδιότητα τοῦ Conseil de Prud' hommes, ἔκρινε ὅμως ὅτι τό Conseil ἦταν ἀναρμόδιο κατά τόπον. Ἐπ' αὐτοῦ, τό Cour d'Appel ἐθεώρησε ὅτι, σύμφωνα μέ ἀπόφαση τοῦ Δικαστηρίου τῆς 6ης Ὀκτωβρίου 1976 στήν ὑπόθεση 14/76 (De Bloos, Rec. σ. 1497), ἡ ἐνοχή πού λαμβάνεται ὑπ' ὄψη γιά τόν καθορισμό τοῦ τόπου ἐκτελέσεως, κατά τήν ἔννοια τοῦ ἄρθρου 5 περίπτωση 1 τῆς συμβάσεως τῶν Βρυξελλῶν, εἶναι ἐκείνη πού ἀντιστοιχεῖ στό δικαίωμα ἐκ συμβάσεως πού συνιστᾶ τήν βάση τῆς ἀγωγῆς τοῦ ἐνάγοντος. Στήν συγκεκριμένη περίπτωση πρόκειται γιά τήν ὑποχρέωση καταβολῆς τῶν προμηθειῶν καί ἀποζημιώσεων πού ζητεῖ ὁ Ivenel ἀπό τόν Schwab, κάτοικο τῆς Ὁμοσπονδιακῆς Δημοκρατίας τῆς Γερμανίας. Τό Conseil de Prud'hommes τοῦ Στρασβούργου εἶναι ἀναρμόδιο κατά τόπον τόσο κατά τό γαλλικό ὅσο καί κατά τό γερμανικό δίκαιο, ἐπειδή ἡ καταβολή αὐτή πρέπει νά γίνει στήν κατοικία τοῦ ὀφειλέτου καί ὄχι τοῦ δικαιούχου.

3. Ἐν συνεχεία ὁ Ivenel ἤσκησε ἀναίρεση κατά τῆς ἀποφάσεως τοῦ Cour d'Appel.

Μέ τήν ἀπόφασή του τῆς 2ας Ἀπριλίου 1981 τό Cour de Cassation ἔκρινε ὅτι, ἐπειδή ἡ διαφορά ἀφορᾶ τήν ἐκτέλεση συμβάσεως ἀντιπροσωπεύσεως πού συνεπάγεται ἀμοιβαῖες ὑποχρεώσεις, ὁρισμένες ἀπό τίς ὁποῖες τουλάχιστον ἔπρεπε νά ἐκπληρωθοῦν στήν Γαλλία, τό ἐρώτημα περί τοῦ ποῖος εἶναι ὁ τόπος ἐκπληρώσεως τῆς παροχῆς κατά τήν ἔννοια τοῦ προαναφερθέντος ἄρθρου 5 περίπτωση 1 τῆς συμβάσεως τῶν Βρυξελλῶν, θέτει σοβαρό πρόβλημα ἑρμηνείας. Κατά συνέπεια, τό Cour de Cassation ἀπεφάσισε νά ἀναβάλει τήν ἔκδοση τῆς ὁριστικῆς του ἀποφάσεως μέχρις ὅτου τό Δικαστήριο ἀποφανθεῖ συναφῶς.

4. Ἡ ἀπόφαση περί παραπομπῆς τῆς 2ας Ἀπριλίου 1981 ἐπρωτοκολλήθη στήν γραμματεία τοῦ Δικαστηρίου στίς 3 Ἰουνίου 1981.

Σύμφωνα μέ τό ἄρθρο 20 τοῦ πρωτοκόλλου περί τοῦ Ὀργανισμοῦ τοῦ Δικαστηρίου ΕΟΚ, γραπτές παρατηρήσεις κατέθεσαν ὁ Ivenel, ἐνάγων στήν κυρία δίκη, ἐκπροσωπούμενος ἀπό τόν Jean-Paul Desache, δικηγόρο στό Cour de Cassation Παρισίων, ὁ Schwab, ἐναγόμενος στήν κυρία δίκη, ἐκπροσωπούμενος ἀπό τόν Roger L. Catrice, δικηγόρο Παρισίων καί ἡ Ἐπιτροπή τῶν Εὐρωπαϊκῶν Κοινοτήτων ἐκπροσωπουμένη ἀπό τόν Jacques Delmoly, μέλος τῆς νομικῆς της ὑπηρεσίας.

Κατόπιν ἐκθέσεως τοῦ εἰσηγητοῦ δικαστοῦ καί μετ' ἀκρόαση τοῦ γενικοῦ εἰσαγγελέως, τό Δικαστήριο ἀπεφάσισε τήν ἔναρξη τῆς προφορικῆς διαδικασίας, χωρίς προηγουμένη διεξαγωγή ἀποδείξεων.

II — Περίληψη τῶν γραπτῶν παρατηρήσεων πού κατετέθησαν ἐνώπιον τοῦ Δικαστηρίου

Ὁ *Ivenel*, ἐνάγων στήν κυρία δίκη, ἀναφέρει κατ' ἀρχάς τήν ἀπόφαση τοῦ Δικαστηρίου τῆς 6ης Ὀκτωβρίου 1976 στήν ὑπόθεση 14/76 (De Bloos, Rec. σ. 1497). Στήν ἐν λόγω ἀπόφαση τό Δικαστήριο ἔκρινε ὅτι ὁ ὅρος «ἐνοχή» τοῦ ἄρθρου 5 περίπτωση 1 τῆς συμβάσεως τῶν Βρυξελλῶν ἀφορᾶ τήν συμβατική ἐνοχή πού συνιστᾶ τήν βάση τῆς ἀγωγῆς, ἐνῶ γιά τήν περίπτωση πού ὁ ἐνάγων προβάλλει τό δικαίωμα καταβολῆς ἀποζημιώσεων ἤ ἐπικαλεῖται τό γεγονός ὅτι ἡ σύμβαση ἐλύθη ὑπαιτιότητι τοῦ ἀντισυμβαλλομένου, ἡ κατά τό ἄρθρο 5 περίπτωση 1 ἐνοχή, εἶναι ἡ ἀπορρέουσα ἀπό τήν σύμβαση, ἡ μή ἐκπλήρωση τῆς ὁποίας προβάλλεται γιά νά δικαιολογηθοῦν παρόμοια αἰτήματα.

Ἐπομένως, ἡ ἐνοχή πού πρέπει νά ληφθεῖ ὑπ' ὄψη γιά τήν ἐφαρμογή τοῦ ἄρθρου 5 περίπτωση 1 εἶναι αὐτοτελής συμβατική ἐνοχή. Ἡ σχετική διάταξη δέν ἀφορᾶ μή αὐτοτελή ὑποχρέωση ἀποζημιώσεως, ἡ ὁποία ἀφορᾶ ἁπλῶς ἄλλη συμβατική ἐνοχή, γιά τήν ἀθέτηση τῆς ὁποίας συνιστᾶ τήν κύρωση.

Ἐν προκειμένω, βάση τῆς συμβατικῆς ἐνοχῆς ἐπί τῆς ὁποίας στηρίζεται ἡ ἀγωγή εἶναι κατ' ἀνάγκην ἡ νομική κατάσταση τοῦ μισθωτοῦ ἀντιπροσώπου, τήν ὁποία καθορίζουν τά ἄρθρα L 751-1 καί ἑπόμενα τοῦ γαλλικοῦ ἐργατικοῦ κώδικος. Πράγματι, οἱαδήποτε ἐργασία πού ἐκτελεῖται σέ μία χώρα διέπεται ἀπό τούς κανόνες ἐργατικοῦ δικαίου τῆς ἐν λόγω χώρας ἀνεξαρτήτως τῆς ὑπηκοότητος τῶν συμβαλλομένων.

Ὁ Ivenel φρονεῖ ὅτι ἡ ὑποχρέωση καταβολῆς τῶν ὀφειλομένων στόν μισθωτό ποσῶν ὡς ἀντάλλαγμα γιά τήν ἐκ μέρους του παρασχεθείσα ἐργασία, ἁπλή συνέπεια τῆς ὀρθῆς ἐκτελέσεως τῆς ἐργασίας, δέν συγκεντρώνει τήν προϋπόθεση αὐτοτελείας περισσότερο ἀπ' ὅσο οἱ ὑποχρεώσεις πού συνεπάγεται ἡ παραβίαση τῆς συμβάσεως, ἡ νομική βάση τῆς ὁποίας συνίσταται ἀπό ἀναγκαστικούς καί δημοσίας τάξεως νομικούς κανόνες περί τῆς ἐκτελέσεως τῆς συμβάσεως ἐργασίας ἀπό ἀμφοτέρους τούς συμβαλλομένους. Ἐξ ἄλλου, ὁ Ivenel ἦταν ὑποχρεωμένος νά τηρήσει τήν σχετική περίοδο προειδοποιήσεως στήν Γαλλία, καί ἡ αἰτουμένη γιά τόν λόγο αὐτό ἀποζημίωση ἀποσκοπεῖ στό νά ἀντισταθμίσει τήν μή τήρηση τῆς ἐν λόγω ὑποχρεώσεως ἐκ μέρους τοῦ ἐργοδότου. Συνεπῶς, ἡ ὑποχρέωση ἀνορθώσεως, ὡς ἀποτέλεσμα τῆς συμβατικῆς αὐτῆς παραλείψεως, ὑπάγεται στήν ἁρμοδιότητα τοῦ δικαστηρίου τῆς ἐκτελέσεως τῆς ἀθετηθείσης ἀρχικῆς ἐνοχῆς.

Ἐν συνεχεία, ὁ Ivenel παρατηρεῖ ὅτι ἀκόμη καί στήν περίπτωση πού ἡ ἐνοχή, ἡ ὁποία πρέπει νά ληφθεῖ ὑπ' ὄψη γιά τό προσδιορισμό τοῦ ἁρμοδίου Forum, εἶναι ἡ «αὐτοτελής» ὑποχρέωση καταβολῆς στόν ἀντιπρόσωπο τῶν αἰτουμένων ποσῶν, ἡ ἐκτέλεση τῆς ἐν λόγω ἐνοχῆς πρέπει νά γίνει στήν Γαλλία.

Σύμφωνα μέ τήν ἀπόφαση τοῦ Δικαστηρίου τῆς 6ης Ὀκτωβρίου 1976 στήν ὑπόθεση 12/76 (Tessili, Rec. σ. 1473) ὁ τόπος ὅπου ἐξετελέσθη ἤ πρέπει νά ἐκτελεσθεῖ ἡ ἐνοχή, κατά τήν ἔννοια τοῦ ἄρθρου 5 περίπτωση 1 τῆς συμβάσεως τῶν Βρυξελλῶν, καθορίζεται σύμφωνα μέ τό δίκαιο πού διέπει τήν ἐπίδικη ἐνοχή κατά τούς κανόνες συγκρούσεως ἁρμοδιοτήτων πού ἐφαρμόζει τό ἐπιληφθέν δικαστήριο.

Καί κατά τό γαλλικό ἰδιωτικό διεθνές δίκαιο, τά αἰτήματα μισθωτοῦ πού ἀπορρέουν ἀπό παρασχεθεῖσες παροχές ἐργασίας διέπονται ἀπό τίς διατάξεις τοῦ ἐργατικοῦ κώδικος τοῦ τόπου ὅπου ἐξετελέσθη ἡ σύμβαση ἐργασίας.

Ἐξ ἄλλου, κατά τό γαλλικό δίκαιο, ἡ πληρωμή τοῦ μισθοῦ πρέπει νά γίνεται στόν τόπο ἐργασίας ἤ στήν περίπτωση περιοδευόντων καί ἀντιπροσώπων, οἱ ὁποῖοι στεροῦνται ὁρισμένου τόπου ἐργασίας, στήν κατοικία τους.

Ὁ *Schwab,* ἐναγόμενος στήν κυρία δίκη, βάλλει κατά τῆς ἀποφάσεως τοῦ Conseil de Prud'hommes τοῦ Στρασβούργου, κατά τήν ὁποία, σέ περίπτωση συμβάσεως ἀντιπροσωπεύσεως, ἡ κυρία ἤ οὐσιώδης ἐνοχή ἐκ συμβάσεως, περί τῆς ὁποίας τό ἄρθρο 5 περίπτωση 1 τῆς συμβάσεως τῶν Βρυξελλῶν, εἶναι ἡ ἐνοχή τοῦ ἀντιπροσώπου, οὕτως ὥστε ὁ τόπος ἐκτελέσεως τῆς παροχῆς ἐκ μέρους τοῦ ἀντιπροσώπου νά εἶναι καθοριστικός γιά τό ζήτημα τῆς ἁρμοδιότητος τοῦ δικαστηρίου. Ἐπ' αὐτοῦ, τονίζει ὅτι ὁ ἐνάγων προσελήφθη προφορικῶς στήν Γερμανία καί ὑπῆχθη ἀπ' εὐθείας στήν διεύθυνση τῆς ἐπιχειρήσεως πού ἑδρεύει στό Oettingen γιά τίς πράξεις ἀντιπροσωπεύσεως. Ἐπί πλέον, ὁ Ivenel ἐλάμβανε τόν μισθό του στήν Γερμανία καί ἐζήτησε νά ὑπαχθεῖ στούς ὅρους ἁμοιβῆς τῶν γερμανῶν ἀντιπροσώπων.

Ὁ Schwab τάσσεται μέ τήν ἀπόφαση τοῦ Cour d'Appel τοῦ Colmar, κατά τήν ὁποία ἡ ἐνοχή πού ὀφθεῖ στόν προσδιορισμό τῆς ἁρμοδιότητος κατά τόπον εἶναι ἐκείνη τοῦ ἐναγομένου ὑπό τήν ἰδιότητά του ὡς ὀφειλέτου ἔναντι τοῦ Ivenel καί ἀφορᾶ τίς ἀποδοχές γιά τήν ἀσκηθείσα δραστηριότητά του. Ἐξ ἄλλου, ἡ ἄποψη αὐτή εἶναι σύμφωνη μέ τήν ἀπόφαση τοῦ Δικαστηρίου 14/76 (De Bloos, ἡ ὁποία προανεφέρθη).

Ὁ Schwab τονίζει περαιτέρω ὅτι σύμφωνα μέ τό ἄρθρο 1247 τελευταῖο ἑδάφιο τοῦ γαλλικοῦ ἀστικοῦ κώδικος ὅσο καί τό ἄρθρο 269 τοῦ γερμανικοῦ «Bürgerliches Gesetzbuch», οἱ πληρωμές πού ζητεῖ ὁ Ivenel καί ἀφοροῦν τίς ἀποδοχές του ἔπρεπε νά διενεργηθοῦν στήν κατοικία τοῦ ὀφειλέτου.

Ζητεῖ ἀπό τό Δικαστήριο νά ἀκολουθήσει τήν νομολογία του.

Ἡ *Ἐπιτροπή τῶν Εὐρωπαϊκῶν Κοινοτήτων* παρατηρεῖ ὅτι ἡ κρατούσα ἄποψη σχετικά μέ τήν ἀπόφαση στήν ὑπόθεση 14/76 εἶναι (De Bloos, πού προανεφέρθη) ὅτι τό Δικαστήριο ἀπέρριψε τήν θεωρία τῆς κυρίας ἤ οὐσιώδους ἐνοχῆς, τήν ὁποία ὑπεστήριζαν διακαῶς ὁρισμένοι συγγραφεῖς.

Θεωρεῖ πάντως ὅτι ἡ ἀπόφαση De Bloos πρέπει νά ἑρμηνευθεῖ ὑπό τήν ἔννοια ὅτι στίς ἀμφοτεροβαρεῖς συμβάσεις ἡ ἐνοχή πού ἀποτελεῖ τήν βάση τῆς ἀγωγῆς εἶναι ἡ κυρία ἐνοχή τοῦ ἐναγομένου. Ὅσον ἀφορᾶ τήν ἐφαρμογή τοῦ ἄρθρου 5 περίπτωση 1 τῆς συμβάσεως, οἱ συνέπειες ἀπό τήν παράβαση συμβατικῆς ὑποχρεώσεως πρέπει νά θεωρηθοῦν σέ παρόμοια περίπτωση ὡς συνέπειες τῆς κυρίας ἐνοχῆς.

Ἡ ἀνωτέρω ἑρμηνεία ἀνταποκρίνεται σέ ἕνα ἀπό τούς στόχους τῆς συμβάσεως πού ἐπαναλαμβάνει τό Δικαστήριο στήν σκέψη

9 τῆς ἰδίας ἀποφάσεως, ἤτοι τήν συγκέντρωση τῆς ἁρμοδιότητος στό πρόσωπο ἑνός καί μόνο δικαστοῦ. Ὁ ἀνωτέρω στόχος ὁδηγεῖ στήν ἄποψη τῆς κυρίας ἐνοχῆς πού ἀνέπτυξαν κατά τήν διάρκεια τῶν συζητήσεων στήν ἰδία ὑπόθεση τόσον ἡ Ἐπιτροπή ὅσον καί ὁ γενικός εἰσαγγελεύς Reischl (προτάσεις τῆς 15ης Σεπτεμβρίου 1976, Rec. σ. 1517-1518). Πράγματι, ἡ ἄποψη αὐτή μειώνει τούς κινδύνους διαχωρισμοῦ τῆς συμβάσεως καί κατά συνέπεια τούς κινδύνους «ἐξατομικεύσεως» τῶν λόγων ἁρμοδιότητος δυναμένων νά προκαλέσουν ἀντιφατικές ἀποφάσεις.

Ἡ Ἐπιτροπή τονίζει ὅτι ὁρισμένες δυσχέρειες πού συνήντησαν τά ἐθνικά δικαστήρια, ὅπως στήν συγκεκριμένη περίπτωση, κατά τήν ἐφαρμογή τοῦ ἄρθρου 5 περίπτωση 1 τῆς συμβάσεως, ὀφείλονται στήν σκέψη 17 τῆς ἀποφάσεως De Bloos, ἡ ὁποία καλεῖ τόν ἐθνικό δικαστή νά διακριβώσει, ὅσον ἀφορᾶ τίς ἀγωγές περί πληρωμῆς ἀντισταθμιστικῶν ἀποζημιώσεων ἐάν, σύμφωνα μέ τό ἐφαρμοστέο ἐπί τῆς συμβάσεως δίκαιο, πρόκειται περί αὐτοτελοῦς ἐνοχῆς ἐκ συμβάσεως ἤ περί ἐνοχῆς πού ὑποκαθίσταται στήν μή ἐκτελεσθείσα ἐνοχή ἐκ συμβάσεως. Θεωρεῖ ὅτι τό Δικαστήριο δέν εἶναι δυνατόν νά περιέλαβε μέ τήν ἐν λόγω σκέψη τίς ἀποζημιώσεις πού ἀφοροῦν τήν ἀνόρθωση λόγω παραβάσεως τῶν ὅρων τῆς συμβάσεως.

Πράγματι θά ἔπρεπε νά ἐπιλεγεῖ ἡ σαφής καί ἁπλή λύση πού δίδεται στήν σκέψη 16 τῆς ἰδίας ἀποφάσεως, ἤτοι ἡ κυρία ἐνοχή ἡ ὁποία ἀπορρέει ἀπό τήν σύμβαση εἰς βάρος τοῦ ἐναγομένου καί ἡ μή ἐκτέλεση τῆς ὁποίας προβάλλεται γιά νά δικαιολογηθεῖ τό αἴτημα περί ἀποζημιώσεως ἤ περί λύσεως τῆς συμβάσεως.

Ἡ Ἐπιτροπή παρατηρεῖ ἐν συνεχεία ὅτι σύμφωνα μέ τό ἄρθρο 6 τῆς συμβάσεως τῆς 19ης Ἰουνίου 1980 (JO L 266, σ. 1), περί τοῦ ἐφαρμοστέου ἐπί τῶν ἐνοχῶν ἐκ συμβάσεως δικαίου, ἡ ἐπιλογή ἐκ μέρους τῶν συμβαλλομένων τοῦ δικαίου πού ἐφαρμόζεται ἐπί τῆς συμβάσεως ἐργασίας δέν δύναται νά συνεπάγεται στέρηση εἰς βάρος τοῦ ἐργαζομένου τῆς προστασίας πού τοῦ ἐξασφαλίζουν οἱ ἀναγκαστικές διατάξεις τοῦ δικαίου τῆς χώρας ὅπου, εἰς ἐκτέλεση τῆς συμβάσεως, προσφέρει συνήθως τήν ἐργασία του. Ὁ ἐν λόγω εἰδικός κανόνας περί συγκρούσεως ἁρμοδιοτήτων πού ἐφαρμόζεται ἐπί θεμάτων ἀτομικῆς συμβάσεως ἐργασίας, πηγάζει ἀπό τήν ἀνεγνωρισμένη ἀπό τίς διάφορες ἐθνικές ἐννόμους τάξεις ἀντίληψη ὅτι ὁ μισθωτός, θεωρούμενος ὡς ὁ ἀσθενέστερος συμβαλλόμενος τῆς συμβατικῆς σχέσεως, ἀξίζει νά τύχει ἰδιαιτέρας προστασίας τῶν συμφερόντων του.

Ἡ Ἐπιτροπή συνιστᾶ νά ληφθεῖ ὑπ' ὄψη ὁ ἐν λόγω κανόνας πρός ἐπίλυση τῆς παρούσης ὑποθέσεως.

Πρός τοῦτο ἀναφέρεται σέ ἀπόφαση τοῦ Cour d'Appel τῆς Angers τῆς 29ης Ἰανουαρίου 1980, πού ἀφορᾶ σύμβαση ἐργασίας τοῦ ἰδίου τύπου μέ τήν ὑπό κρίση στήν προκειμένη περίπτωση, καταρτισθείσα μεταξύ ἑνός βέλγου ἐργοδότου καί ἑνός γάλλου ἀντιπροσώπου (Van Pelt κατά Jedre, Revue Critique de Droit International Privé, 1981, σ. 118). Ἀπό τήν ἀνωτέρω ἀπόφαση συνάγεται ὅτι τά αἰτήματα, τά ὁποῖα συνίστανται, ἀφ' ἑνός, στήν καταβολή τῶν προμηθειῶν καί τῶν ἀποζημιώσεων, ἐξ ἀδειῶν μετ' ἀποδοχῶν καί, ἀφ' ἑτέρου, στήν καταβολή ἀποζημιώσεως λόγω μή τηρήσεως τῆς προθεσμίας ἀπολύσεως ἀποζημιώσεως λόγω ἀπωλείας πελατείας καί ἀποζημιώσεως γιά τήν προκληθείσα ζημία ἀποτελοῦν ἐνιαῖο σύνολο πού δύσκολα δύναται νά διαχωρισθεῖ. Θεωρητικῶς, παρόμοια λύση, ὑπαγομένη σέ μία συνθετική ἀνάλυση τῶν διαφόρων ἐνοχῶν ἐκ συμβάσεως βοηθεῖ ἀσφαλῶς περισσότερο στόν προσδιορισμό τοῦ τόπου ἐκτελέσεως τῆς ἐπιδίκου ἐνοχῆς ἀπ' ὅσο ἡ ἀναλυτική προσέγγιση, στήν ὁποία ὑπάγεται ἡ ἄποψη τῆς αὐτοτελείας τῶν ἐνοχῶν. Ἐπί πλέον, προσφέρει τό πλεονέκτημα ὅτι εἶναι συναφής πρός τόν στόχο τῆς συμβάσεως νά ἐπιτυγχάνεται ἡ συγκέντρωση τῶν ἁρμοδιοτήτων τοῦ δικαστηρίου.

Ἐν συμπεράσματι, ἡ Ἐπιτροπή θεωρεῖ ὅτι σέ μία διαφορά περί τῶν συνεπειῶν ἀπό τήν ἐκ μέρους ἐργοδότου παράβαση τῶν ὅρων συμβάσεως ἐργασίας ἀντιπροσωπεύσεως, ἐνοχή πού πρέπει νά ληφθεῖ ὑπ' ὄψη γιά τήν ἐφαρμογή τοῦ ἄρθρου 5 περίπτωση 1 τῆς συμβάσεως, εἶναι ἡ κυρία ὑποχρέωση τοῦ ἐργοδότου πού ἀπορρέει ἀπό τήν σύμβαση, λαμβανομένου ὑπ' ὄψη τοῦ δικαίου τῆς χώρας στήν ὁποία ὁ ἀντιπρόσωπος παρέχει τήν ἐργασία του. Ὁ τόπος ἐκτελέσεως τῆς κυρίας ἐνοχῆς τοῦ ἐργοδότου πρέπει νά εἶναι καθοριστικός γιά τήν ἁρμοδιότητα τοῦ δικαστοῦ τοῦ τόπου αὐτοῦ, ὅσον ἀφορᾶ τήν ἄσκηση οἱασδήποτε ἀγωγῆς ἐκ μέρους τοῦ ἀντιπροσώπου, στηριζομένης στήν μή ἐκτέλεση τῆς ἐν λόγω ἐνοχῆς.

Στήν ὑπό κρίση ὑπόθεση «ἡ κυρία ἐνοχή τοῦ ἐναγομένου» ἔγκειται στήν τήρηση τῶν ὑποχρεώσεών του ὡς ἐργοδότου, ὑποχρεώσεων πού τοῦ ἐπιβάλλουν οἱ διατάξεις τοῦ ἐφαρμοστέου στόν τόπο ἐκτελέσεως τῆς συμβάσεως, ἤτοι στόν τόπο ἐργασίας τοῦ ἀντιπροσώπου ἐργατικοῦ κώδικος.

III — Προφορική διαδικασία

Κατά τήν συνεδρίαση τῆς 3ης Φεβρουαρίου 1982, ὁ Schwab, ἐναγόμενος στήν κυρία δίκη, ἐκπροσωπούμενος ἀπό τόν Roger L. Catrice, δικηγόρο Παρισίων, καί ἡ Ἐπιτροπή τῶν Εὐρωπαϊκῶν Κοινοτήτων, ἐκπροσωπουμένη ἀπό τόν Jacques Delmoly, μέλος τῆς νομικῆς της ὑπηρεσίας, ἀνέπτυξαν προφορικῶς τίς παρατηρήσεις τους.

Ὁ γενικός εἰσαγγελεύς ἀνέπτυξε τίς προτάσεις του κατά τήν συνεδρίαση τῆς 11ης Μαΐου 1982.

Σκεπτικό

1 Μέ ἀπόφαση τῆς 2ας Ἀπριλίου 1981, πού περιῆλθε στό Δικαστήριο στίς 3 Ἰουνίου, τό Cour de Cassation τῆς Γαλλίας ὑπέβαλε, δυνάμει τοῦ πρωτοκόλλου τῆς 3ης Ἰουνίου 1971 περί ἑρμηνείας ὑπό τοῦ Δικαστηρίου τῆς συμβάσεως τῆς 27ης Σεπτεμβρίου 1968 περί ἁρμοδιότητος τοῦ Δικαστηρίου καί ἐκτελέσεως τῶν ἀποφάσεων ἐπί ἀστικῶν καί ἐμπορικῶν ὑποθέσεων (ἐφ' ἑξῆς: ἡ σύμβαση), προδικαστικό ἐρώτημα ὡς πρός τήν ἑρμηνεία τοῦ ἄρθρου 5 περίπτωση 1 τῆς συμβάσεως.

2 Τό ἐρώτημα αὐτό ἀνέκυψε στό πλαίσιο διαφορᾶς μεταξύ τοῦ Ivenel, κατοίκου Στρασβούργου, καί τῆς ἐπιχειρήσεως Schwab Maschinenbau, ἐγκατεστημένης στό Oettingen τῆς Βαυαρίας, λόγω τῆς προβαλλομένης λύσεως συμβάσεως ἀντιπροσωπεύσεως, ἡ ὁποία προεκάλεσε τήν ἄσκηση ἀγωγῆς περί καταβολῆς προμηθειῶν, ἀποζημιώσεων λόγω ἀπωλείας πελατείας καί λόγω μή τηρήσεως τῆς προθεσμίας ἀπολύσεως, καθώς καί ἀποδοχῶν χρόνου ἀδείας.

3 Τό ἐπιληφθέν τῆς αἰτήσεως Conseil de Prud'hommes τοῦ Στρασβούργου ἀπέρριψε τίς δύο ἐνστάσεις ἀναρμοδιότητος πού προέβαλε ὁ Schwab. Ἐστήριξε τήν καθ' ὕλην ἁρμοδιότητά του ἐπί τοῦ γεγονότος ὅτι, κατ' αὐτό, ἡ μεταξύ τῶν συμβαλλομένων σύμβαση ἔπρεπε νά θεωρηθεῖ ὡς σύμβαση ἐργασίας. Ὅσον ἀφορᾶ τήν κατά τόπον ἁρμοδιότητά του, ἐθέωρησε ὅτι, σύμφωνα μέ τό ἄρθρο 5 περίπτωση 1 τῆς συμβάσεως, τό πρόσωπο πού ἔχει τήν κατοικία του στό ἔδαφος ἄλλου συμβαλλομένου Κράτους μέλους δύναται νά ἐναχθεῖ, ἐπί διαφορᾶς ἐκ συμβάσεως, ἐνώπιον τοῦ Δικαστηρίου τοῦ τόπου ὅπου ἐξετελέσθη ἤ πρέπει νά ἐκτελεσθεῖ ἡ ἐνοχή καί ὅτι ἐνοχή πού πρέπει νά ληφθεῖ ὑπ' ὄψη ἐν προκειμένω εἶναι ἐκείνη τῆς παροχῆς ἐργασίας ἐκ μέρους τοῦ ἀντιπροσώπου, ὁ ὁποῖος εἶχε τά γραφεῖα του στό Στρασβοῦργο, ὅπου συνεκέντρωνε τίς παραγγελίες καί ἀπέστελλε τίς ἐντολές.

4 Τό Cour d'Appel τοῦ Colmar, πού ἐπελήφθη τῆς ἀσκηθείσης ἀπό τόν Schwab, ἐφέσεως, ἐπεκύρωσε τήν ἀπόφαση τοῦ Conseil de Prud'hommes κατά τό μέρος πού ἐδέχθη ὅτι ὑφίστατο σύμβαση ἐργασίας, τήν ἐξεφάνισε ὅμως λόγω κατά τόπον ἀναρμοδιότητος. Τό Cour d'Appel ἐθεώρησε πράγματι ὅτι ἐνοχή πού πρέπει νά ληφθεῖ ὑπ' ὄψη γιά τήν ἐφαρμογή τοῦ ἄρθρου 5 περίπτωση 1 τῆς συμβάσεως εἶναι ἐκείνη πού συνιστᾶ τήν βάση τῆς ἀγωγῆς· ἐν προκειμένω, ἡ σχετική ἐνοχή εἶναι ἐκείνη, ἡ ὁποία ἔχει ὡς ἀντικείμενο τήν καταβολή τῶν προμηθειῶν καί λοιπῶν ἀποζημιώσεων πού ἀπαιτεῖ ὁ Schwab, τῶν ὁποίων ποσῶν ἡ καταβολή πρέπει νά γίνει στήν κατοικία τοῦ ὀφειλέτου καί ὄχι τοῦ δικαιούχου.

5 Ὁ Ivenel ἤσκησε ἀναίρεση κατά τῆς ἐν λόγω ἀποφάσεως, ὑποστηρίζοντας ὅτι τό Cour d'Appel παρεβίασε κατ'αὐτόν τόν τρόπο τό ἄρθρο 5 περίπτωση 1 τῆς συμβάσεως.

6 Τό Cour de Cassation, ἀφοῦ ἐπανέλαβε τούς λόγους πού ἐδέχθη τό Cour d'Appel γιά νά καταλήξει στήν κρίση ὅτι τά γαλλικά δικαστήρια δέν ἦταν ἁρμόδια στήν προκειμένη περίπτωση, ἔκρινε ἐν τούτοις ὅτι ἀφοῦ στήν διαφορά πού ἀφορᾶ τήν ἐκτέλεση συμβάσεως ἀντιπροσωπεύσεως, συνεπαγομένης ἀμοιβαῖες ὑποχρεώσεις, ὁρισμένες τουλάχιστον ἔπρεπε νά ἐκπληρωθοῦν στήν Γαλλία, κατά τήν ἔννοια τοῦ προαναφερθέντος ἄρθρου 5 περίπτωση 1 δημιουργεῖ πρόβλημα ἑρμηνείας. Ἀνέβαλε, λοιπόν τήν ἔκδοση τῆς ὁριστικῆς ἀποφάσεώς του, προκειμένου νά ζητήσει ἀπό τό Δικαστήριο νά ἀποφανθεῖ ἐπί τῆς ἑρμηνείας πού πρέπει νά δοθεῖ στήν ἐν λόγω διάταξη.

7 Πρέπει νά παρατηρηθεῖ ὅτι, ὅπως ἤδη ἐπεσήμανε τό Δικαστήριο, εἰδικότερα στήν ἀπόφαση τῆς 6ης Ὀκτωβρίου 1976 (Tessili, 12/76, Rec. σ. 1473), ὁ «τόπος ὅπου ἐξετελέσθη ἤ πρέπει νά ἐκτελεσθεῖ ἡ ἐνοχή» κατά τήν ἔννοια τοῦ ἄρθρου 5 περίπτωση 1 τῆς συμβάσεως, καθορίζεται σύμφωνα μέ τό δίκαιο πού διέπει τήν ἐπίδικη ἐνοχή κατά τούς κανόνες συγκρούσεως ἁρμοδιοτήτων πού ἐφαρμόζει τό ἐπιληφθέν δικαστήριο.

8 Τό ὑποβληθέν ἀπό τό ἐθνικό δικαστήριο ἐρώτημα ἀποβλέπει στό νά διευκρινισθεῖ ποία εἶναι ἡ ἐπίδικη ἐνοχή πού πρέπει νά ληφθεῖ ὑπ' ὄψη κατά τήν ἔννοια αὐτοῦ τοῦ ὁρισμοῦ, ὅταν ἡ ἀγωγή τῆς ὁποίας ἐπιλαμβάνεται ὁ δικαστής στηρίζεται ἐπί διαφορετικῶν ἐνοχῶν, πού ἀπορρέουν ἀπό τήν ἴδια σύμβαση ἀντιπροσωπεύσεως, τήν ὁποία τά δικαστήρια τῆς οὐσίας ἐχαρακτήρισαν ὡς σύμβαση ἐργασίας.

9 Μέ τήν ἀπόφασή του τῆς 6ης Ὀκτωβρίου 1976 (De Bloos, 14/76, Rec. σ. 1497), τό Δικαστήριο διευκρίνισε ἤδη ὅτι ἡ ἐνοχή, κατ' ἀποκλειστικότητα κατά τήν ἔννοια τοῦ ἄρθρου 5 περίπτωση 1 τῆς συμβάσεως, σέ περίπτωση ἀγωγῆς στηριζομένης ἐπί συμβάσεως πωλήσεως κατ' ἀποκλειστικότητα συναφθείσης μεταξύ δύο ἐμπορικῶν ἐπιχειρήσεων, εἶναι ἐκείνη πού ἀποτελεῖ τήν βάση τῆς ἀγωγῆς. Τό ζήτημα πού ἀνέκυψε στήν παρούσα ὑπόθεση συνίσταται στό ἄν πρέπει νά ἐφαρμοσθεῖ τό αὐτό κριτήριο ἐπί τῶν περιπτώσεων, οἱ ὁποῖες ἐμφανίζουν τά χαρακτηριστικά πού περιγράφει τό ἐθνικό δικαστήριο.

10 Τό ἀνωτέρω ζήτημα πρέπει νά ἐξετασθεῖ ὑπό τό φῶς τῶν εἰδικῶν στόχων τῆς συμβάσεως, καθώς καί τῆς γενικῆς οἰκονομίας τῶν διατάξεών της.

11 Ἡ θέσπιση εἰδικῶν κανόνων ἁρμοδιότητος, ὅπως τῶν προβλεπομένων στά ἄρθρα 5 καί 6 τῆς συμβάσεως, δικαιολογεῖται κυρίως ἀπό τήν σκέψη ὅτι ὑφίσταται στενή σχέση πού συνδέει τήν ἔνδικη διαφορά καί τό δικαστήριο πού καλεῖται νά ἀποφανθεῖ ἐπ' αὐτῆς. Ἡ ἔκθεση πού συνέταξε ἡ ἐπιτροπή ἐμπειρογνωμόνων, ἡ ὁποία ἐπεξεργάσθη τό κείμενο τῆς συμβάσεως (JO 1979, C 59, σ. 1) τονίζει τήν ἐν λόγω σχέση ἀναφέροντας μεταξύ ἄλλων ὅτι τό δικαστήριο τοῦ τόπου ὅπου ἐξετελέσθη ἤ πρέπει νά ἐκτελεσθεῖ ἡ ἐνοχή παρουσιάζει ἐνδιαφέρον ὅσον ἀφορᾶ ἀγωγές περί εἰσπράξεως ἀμοιβῶν, δεδομένου ὅτι ὁ δανειστής, στήν περίπτωση αὐτή, θά ἔχει τήν δυνατότητα ἐπιλογῆς μεταξύ τῶν δικαστηρίων τοῦ κράτους ὅπου ἔχει τήν κατοικία του ὁ ἐναγόμενος, δυνάμει τῆς γενικῆς διατάξεως τοῦ ἄρθρου 2 τῆς συμβάσεως, καί τοῦ δικαστηρίου ἑτέρου κράτους, στήν δικαστική περιφέρεια τοῦ ὁποίου ἐξετελέσθη ἡ παροχή, ἰδίως ὅταν, κατά τό ἐφαρμοστέο δίκαιο, ἡ ἐνοχή περί καταβολῆς πρέπει νά ἐκτελεσθεῖ στόν τόπο τῆς παροχῆς τῶν ὑπηρεσιῶν.

12 Ἡ προμνησθείσα ἔκθεση ἐπικαλεῖται περαιτέρω τούς λόγους γιά τούς ὁποίους οἱ συντάκτες τῆς συμβάσεως δέν ἔκριναν σκόπιμο νά συμπεριλάβουν στήν σύμβαση διάταξη μέ τήν ὁποία νά θεσπίζεται ἀποκλειστική ἁρμοδιότης ἐπί θεμάτων συμβάσεων ἐργασίας. Κατά τήν ἐν λόγω ἔκθεση, θά ἦταν εὐκταῖο, στό μέτρο τοῦ δυνατοῦ, οἱ σχετικές διαφορές νά φέρονται ἐνώπιον τοῦ δικαστηρίου τοῦ κράτους, τό δίκαιο τοῦ ὁποίου νά διέπει τήν σύμβαση, ἐνῶ, κατά τόν χρόνο συντάξεως τῆς συμβάσεως, διεξήγοντο ἐργασίες ἐναρμονίσεως τῆς ἐφαρμογῆς τῶν κανόνων τοῦ ἐργατικοῦ δικαίου ἐντός τῶν Κρατῶν μελῶν τῆς Κοινότητος. Ἡ ἔκθεση καταλήγει ὅτι πρός τό παρόν οἱ ὑφιστάμενες διατάξεις τῆς συμβάσεως, ὅπως τά ἄρθρα 2 περί τοῦ δικαστηρίου τοῦ τόπου κατοικίας τοῦ ἐναγομένου καί 5 περίπτωση 1 περί τοῦ δικαστηρίου τοῦ τόπου ἐκτελέσεως τῆς ἐνοχῆς, δύνανται νά ἱκανοποιήσουν τά σχετικά ἐπί τοῦ θέματος συμφέροντα.

13 Πρέπει νά σημειωθεῖ ὅτι στίς 19 Ἰουνίου 1980 ἐτέθη πρός ὑπογραφή ἀπό τά Κράτη μέλη σύμβαση περί τοῦ ἐφαρμοστέου δικαίου ἐπί τῶν ἐνοχῶν ἐκ συμβάσεως (JO 1980, L 266, σ. 1). Τό ἄρθρο 6 τῆς ἐν λόγω συμβάσεως προβλέπει ὅτι ἡ σύμβαση ἐργασίας διέπεται, σέ περίπτωση μή ἐπιλογῆς τοῦ ἐφαρμοστέου δικαίου, ἀπό τό δίκαιο τῆς χώρας ὅπου ὁ ἐργαζόμενος, εἰς ἐκτέλεση τῆς συμβάσεως, ἐκπληρώνει συνήθως τήν ἐργασία του, ἐκτός ἄν ἀπό τό σύνολο τῶν περιστάσεων προκύπτει ὅτι ἡ σύμβαση ἐργασίας ἐμφανίζει στενότερους δεσμούς μέ τρίτη χώρα.

14 Ἡ σχετική μέ τήν σύμβαση περί τοῦ ἐφαρμοστέου δικαίου ἐπί τῶν ἐνοχῶν συμβάσεως ἔκθεση ἐμπειρογνωμόνων (JO 1980, C 282, σ. 1) διευκρινίζει ἐπ' αὐτοῦ ὅτι ἡ θέσπιση εἰδικοῦ κανόνος συγκρούσεως ἁρμοδιοτήτων ἐπί θεμάτων συμβάσεων ἐργασίας ἀπέβλεπε στό νά προσφέρει κατάλληλη κανονιστική ρύθμιση ἐπί θεμάτων ὅπου τά συμφέροντα ἑνός τῶν συμβαλλομένων δέν τίθενται στό ἴδιο ἐπίπεδο μέ ἐκεῖνα τοῦ ἀντισυμβαλλομένου καί νά ἐξασφαλίσει μέσω τῆς ἐν λόγω ρυθμίσεως τή δέουσα προστασία τοῦ συμβαλλομένου ἐκείνου, ὁ ὁποῖος ἀπό κοινωνικοοικονομικῆς ἀπόψεως πρέπει νά θεωρηθεῖ ὡς ἀσθενέστερος στήν συμβατική σχέση.

15 Ἀπό τήν ἀνωτέρω ἀνάπτυξη προκύπτει ὅτι ἐπί συμβατικῶν θεμάτων τό ἄρθρο 5 περίπτωση 1 τῆς συμβάσεως ἀποβλέπει εἰδικότερα στήν καθιέρωση τῆς ἁρμοδιότητος τοῦ δικαστηρίου τοῦ κράτους πού εὑρίσκεται σέ στενή σχέση μέ τήν διαφορά· ὅτι σέ περίπτωση συμβάσεως πού ἀφορᾶ παροχή ἐξηρτημένης ἐργασίας, ἡ ἐν λόγω σχέση συνίσταται ἰδίως στό ἐφαρμοστέο ἐπί τῆς συμβάσεως δίκαιο, καί ὅτι σύμφωνα μέ τήν ἐξέλιξη τῶν κανόνων συγκρούσεως ἁρμοδιοτήτων ἐπί τοῦ θέματος αὐτοῦ, τό ἐν λόγω δίκαιο καθορίζεται ἀπό τήν ὑποχρέωση πού χαρακτηρίζει τήν ὑπό κρίση σύμβαση καί πού συνήθως συνίσταται στήν ἐκτέλεση τῆς ἐργασίας.

16 Ἀπό τήν ἐξέταση τῶν διατάξεων τῆς συμβάσεως προκύπτει ὅτι οἱ τελευταῖες, καθιερώνοντας εἰδικές ἤ μάλλον ἀποκλειστικές ἁρμοδιότητες ἐπί θεμάτων ἀσφαλειῶν, πωλήσεως μέ δόσεις καί μισθώσεως ἀκινήτων, ἀναγνωρίζουν ὅτι ἡ ρύθμιση τῆς ἁρμοδιότητος τῶν δικαστηρίων διαπνέεται καί αὐτή ἀπό τήν μέριμνα παροχῆς τῆς προσηκούσης προστασίας στό συμβαλλόμενο μέρος πού εἶναι ἐξ ἀπόψεως κοινωνικῆς τό ἀσθενέστερο.

17 Ἡ ἀπάντηση πού πρέπει νά δοθεῖ στό ὑποβληθέν ἐρώτημα πρέπει νά λάβει ὑπ' ὄψη τά ἀνωτέρω στοιχεῖα.

18 Σέ περίπτωση ὅπως ἡ προκειμένη, ὅπου ὁ δικαστής ἐπιλαμβάνεται αἰτημάτων πού ἀναφέρονται σέ ὑποχρεώσεις ἀπορρέουσες ἀπό σύμβαση ἀντιπροσωπεύσεως, ὁρισμένες ἀπό τίς ὁποῖες ἀφοροῦν τίς ὀφειλόμενες στόν ἐργαζόμενο ἀποδοχές ἀπό ἐπιχείρηση ἐγκατεστημένη σέ ἕνα κράτος καί ὁρισμένες ἄλλες τίς ἀποζημιώσεις πού στηρίζονται ἐπί τοῦ τρόπου κατά τόν ὁποῖο ἐξετελέσθη ἡ ἐργασία σέ ἄλλο κράτος, πρέπει οἱ διατάξεις τῆς συμβάσεως νά ἑρμηνευθοῦν κατά τέτοιο τρόπο, ὥστε τό ἐπιληφθέν δικαστήριο νά μή ὑποχρεωθεῖ νά κηρυχθεῖ ἁρμόδιο μέν ἐπί ὁρισμένων αἰτημάτων, ἀλλ' ἀναρμόδιο δέ ἐπί ὁρισμένων ἄλλων.

19 Τέτοιο ἀποτέλεσμα θά εὑρίσκετο ἀκόμη ὀλιγότερο σέ συμφωνία μέ τούς στόχους καί τήν γενική οἰκονομία τῆς συμβάσεως, ἀφοῦ πρόκειται περί συμβάσεως ἀφορώσης τήν παροχή ἐξηρτημένης ἐργασίας γιά τήν ὁποία, κατά κανόνα, τό ἐφαρμοστέο δίκαιο περιλαμβάνει διατάξεις πού προστατεύουν τόν ἐργαζόμενο καί εἶναι συνήθως τό δίκαιο τοῦ τόπου ἐκτελέσεως τῆς ἐργασίας πού συνιστᾶ καί τήν χαρακτηρίζουσα τήν σύμβαση παροχή.

20 Ἀπό τό σύνολο τῶν ἀνωτέρω σκέψεων προκύπτει ὅτι ἡ ἐνοχή πού πρέπει νά ληφθεῖ ὑπ' ὄψη γιά τήν ἐφαρμογή τοῦ ἄρθρου 5 περίπτωση 1 τῆς συμβάσεως ὑποχρεώσεων πού ἀπορρέουν ἀπό σύμβαση ἀντιπροσωπεύσεως, ἡ ὁποία συνδέει ἐξηρτημένο ἐργαζόμενο πρός ἐπιχείρηση, εἶναι ἐκείνη πού χαρακτηρίζει τήν ἐν λόγω σύμβαση.

Ἐπί τῶν δικαστικῶν ἐξόδων

21 Τά ἔξοδα στά ὁποῖα ὑπεβλήθη ἡ Ἐπιτροπή τῶν Εὐρωπαϊκῶν Κοινοτήτων, ἡ ὁποία κατέθεσε παρατηρήσεις ἐνώπιον τοῦ Δικαστηρίου, δέν ἀποδίδονται. Δεδομένου ὅτι ἡ παρούσα διαδικασία ἔχει ὡς πρός τούς διαδίκους τῆς κυρίας δίκης τόν χαρακτήρα παρεμπίπτοντος τό ὁποῖο ἀνέκυψε ἐνώπιον τοῦ ἐθνικοῦ δικαστηρίου, σ' αὐτό ἐναπόκειται νά ἀποφανθεῖ ἐπί τῶν δικαστικῶν ἐξόδων.

Διά ταῦτα

ΤΟ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ

κρίνοντας ἐπί τοῦ ἐρωτήματος πού τοῦ ὑπέβαλε τό Cour de Cassation τῆς Γαλλίας, μέ ἀπόφαση τῆς 2ας Ἀπριλίου 1981, ἀποφαίνεται ὅτι:

Ἡ ἐνοχή πού πρέπει νά ληφθεῖ ὑπ' ὄψη γιά τήν ἐφαρμογή τοῦ ἄρθρου 5 περίπτωση 1 τῆς συμβάσεως τῆς 27ης Σεπτεμβρίου 1968 περί ἁρμοδιότητος τῶν δικαστηρίων, καί ἐκτελέσεως τῶν ἀποφάσεων ἐπί ἀστικῶν καί ἐμπορικῶν ὑποθέσεων, σέ περίπτωση αἰτημάτων πού στηρίζονται ἐπί διαφορετικῶν ὑποχρεώσεων πού ἀπορρέουν ἀπό σύμβαση ἀντιπροσωπεύσεως, ἡ ὁποία συνδέει ἐξηρτημένο ἐργαζόμενο πρός ἐπιχείρηση, εἶναι ἐκείνη πού χαρακτηρίζει τήν ἐν λόγω σύμβαση.

Mertens de Wilmars Bosco Touffait Due

Mackenzie Stuart O'Keeffe Koopmans Χλωρός Grévisse

Ἐδημοσιεύθη σέ δημοσία συνεδρίαση στό Λουξεμβουργο στίς 26 Μαΐου 1982.

Ὁ γραμματεύς

P. Heim

Ὁ πρόεδρος

J. Mertens de Wilmars